
Zemřel skladatel Petr Eben

Zemřel skladatel Petr Eben

LIDOVÉ NOVINY

Petr Eben byl osobností, jejíž vzdělanost překračovala oblast hudby. Na jeho poctivý pedagogický přístup vzpomíná několik generací muzikologů, jež na pražské Filozofické fakultě učil praktické předměty - klavír, intonaci, hru partitur. Až po pádu totalitního režimu se mohl věnovat také výuce kompozice, v roce 1990 začal vyučovat skladbu na AMU, kde získal docenturu a později profesuru.

Narodil se v Žamberku 22. 1. 1929. Jeho otec pocházel z pražské židovské rodiny, což se ovšem Petr Eben a jeho bratr dozvěděli až poté, co byli jako synové smíšeného manželství vyloučeni z gymnázia v Českém Krumlově. Čekal je koncentrační tábor Buchenwald, z něž se naštěstí celá rodina vrátila.

Vliv na jeho skladatelskou orientaci směrem k duchovní tvorbě a přesvědčení o tom, že hudba má sloužit, měly pravidelné prázdninové pobyty v klášteře v hornorakouském Schlierbachu: zastával tam funkci varhaníka a sbormistra už od svých jedenácti let. Právě varhanám je určena dlouhá řada skladeb, jež jsou oblíbenou součástí koncertního repertoáru (Nedělní hudba, Laudes, Okna podle Marka Chagalla pro trubku a varhany...). Později se rozhodoval, zda se bude věnovat profesionálně klavíru, varhanám nebo kompozici, přičemž tyto zájmy soupeřily s vášní pro jazyky, literaturu a filologii.

Studoval na pražské AMU klavír ve třídě Františka Raucha a skladbu u Pavla Bořkovce. Od roku 1955 po dobu pětaticeti let vyučoval na katedře hudební vědy Univerzity Karlovy.

Velké tvůrčí zázemí měl Petr Eben ve své rodině. Manželka Šárka, sestra skladatele Ilji Hurníka, byla i prvním posuzovatelem jeho skladeb. Vychovali syny Kryštofa, Marka a Davida.

Eben často hostoval v zahraničí, kam byl zván do soutěžních porot, k provedením skladeb, k varhanním improvizacím, v nichž byl mistrem, a přednáškám o hudbě 20. století. Ve školním roce 1978-9 vyučoval skladbu na College of Music v Manchesteru, jež mu roku 1992 udělila čestný doktorát.

Od konce 60. let spolupracoval s Lyrou Pragensis; podílel se na cyklu pořadů v rotundě sv. Martina na Vyšehradě. Improvizoval k textům z bible, které četli Dana Medřická, Vlasta Fabiánová či Otakar Brousek. Připravil i cyklus celovečerních pořadů hudby a slova.

Jako klavírista se kromě provádění vlastních děl osvědčil při doprovázení písní i v triu.

Petr Eben je autorem více než 170 skladeb - orchestrálních, varhanních i komorních, písňových cyklů, kantát, oratorií a jedné opery a baletu. Významná je jeho tvorba pro děti. V roce 1994 složil pochod a fanfáry ke vztyčení prezidentské standarty a praporu Hradní stráže. Za završení své tvorby sám považoval už koncem 90. let církevní operu Jeremias podle dramatu Stefana Zweiga.

Začátkem 90. letech stanul v popředí českého hudebního života. Kouzlo jeho osobnosti „poznámalo“ tři ročníky festivalu Pražské jaro, jemuž tehdy předsedal. V roce 1994 mu byl udělen čestný doktorát Univerzity Karlovy a Česká biskupská konference mu na Velehradě předala Řád svatého Cyrila a Metoděje.

Od skladatelových sedmdesátin se u něj projevovaly následky drobných mozkových příhod, začal ztrácet paměť.